

SARA GRINFELD

ur. 1923; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Zaklików, II wojna światowa
Słowa kluczowe	projekt W poszukiwaniu Lubliniaków, projekt W poszukiwaniu Lubliniaków. Izrael 2006, Żydzi, Niemcy

Stosunek Niemców do Żydów w czasie wojny

W powiatowym miasteczku Janów Lubelski tam między innymi był Niemiec stary, który w tym urzędzie tego miasteczka był od spraw żydowskich. To był stary Niemiec, może siedemdziesięcioletni. I mój ojciec zawarł z nim jakąś rozmowę kiedyś, że on prosił ojca, słyszał, że mówi po niemiecku, to on prosił, żeby ojciec przetłumaczył czy coś. I od tego czasu on dzwonił do nas. Myśmy mieli telefon. W takim miasteczku jak Zaklików, to może było pięć telefonów. On dzwonił do nas z Janowa, że on [chce] Nescafé, że on chce to, że on chce tamto. I trzeba mu było dostarczyć.

Pewnego dnia, ponieważ to była leśna okolica i tam było dużo ludzi Polaków też, którzy się zajmowali handlem drzewa, przyjechał z Gdańska jakiś młody człowiek w mundurze leśniczego. Ale wyglądał... Nagle ktoś puka do nas do drzwi. Mojego ojca nie było. Otwieram drzwi, stoi przede mną Niemiec, bo oni we wszystkich zawodach lubili mundury, i on się pyta o mojego ojca. Ja mówię: „Ojca nie ma w domu, jest tam w miasteczku na rynku”. To on mówi czy możemy mu dać [wody], on jest bardzo spragniony, jest studnia na podwórku, czy możemy mu dać jakieś naczynie, to on sobie zaczerpnie wody. To się pytam: „Kto ty jesteś?” „Ja jestem z Gdańska. Ja znam i ja byłem posłańcem w firmie żydowskiej drzewnej w Gdańsku i twojego ojca ja też znam”. I on miał mundur leśniczego, a ja myślałam... ale on był Niemcem. Ten człowiek... To była zima, było zimno, to się paliło w piecach drzewem. On był u nas parę dni i sypiał u nas, Niemiec, przynosił z podwórka z jakiejś szopy drzewo i zapalał w piecu. To jest ważne, że byli Niemcy też ludzie. Ja mówię, na całym świecie są ludzie i nieludzie.

Data i miejsce nagrania	2006-12-05, Ramat Gan
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Jarosław Grzyb
Redakcja	Maria Radek
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"